

Liikunnan Kehitysyhteistyö LiKe ry

VUOSIKERTOMUS 2018

1. Yleistä

Liikunnan Kehitysyhteistyö LiKe jatkoi liikunnanopetuksen kehittämiseen tähtäävää yhteistyötä pääkohdemaassaan Tansaniassa vuonna 2018. LiKe edisti liikunnan globaalikasvatusta urheilupuistoissa Suomessa. Yhteistyötä olympiakasvatuksen ja kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi lisättiin ja LiKe toteutti tätä politiikkaa mm. Helsinki Think Companyn ja Linko ry:n kanssa.

LiKe hallinnoi vain yhtä liikunnallista Empowered Girls Speak Out -hanketta Tansaniassa, johon tuli rahoitus Ulkoasiainministeriöstä. LiKe aloitti yhteistyössä suomalaisten ja tansanialaisten näyttelijöiden kanssa Forum Teatteri -yhteisöteatterikoulutuksen 10 yläkoulussa Mtwarassa ja Dar es Salaamissa, Tansaniassa. Tavoitteena on saada sorrettujen ääni paremmin kuuluviin.

LiKe käyttää edelleen liikuntaa välineenä kohti kehitystä. Peruskoululiikunnan ja koulutuksen tukeminen on ollut LiKen toiminnan kulmakivenä jo usean vuoden ajan. LiKe ei saanut rahoitusta uusiin hankeanomuksiin Ulkoasiainministeriöltä, mutta toteuttaa suunniteltuja toimintoja omalla varainhankinnallaan.

2. LiKen hallitus, työntekijät ja hankekumppanit

Vuonna 2018 LiKen hallituksen puheenjohtajana toimi Sirpa Korkatti. Varapuheenjohtajana oli Riikka Juntunen ja sihteerinä Ari Koivu (hallituksen ulkopuolelta). Muut vuoden 2018 hallituksen jäsenet olivat Kerstin Ehnholm, Niina Toroi, Tommi Kolehmainen ja Milan Rantakari. Yhdistyksen taloudenhoitajana toimi Heikki Kahakorpi (hallituksen ulkopuolelta).

Yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana neljä henkilöä. Anu Nieminen aloitti projektityöntekijänä Tansaniassa ja Miia Hautakangas jatkoi työskentelyään globaalikasvatushankkeessa. Yhdistyksen toiminnanjohtajana oli Ari Koivu, kirjanpidossa uuteroi Tor Lindborg.

Toimistolla työskenteli vuoden aikana kaksi vapaaehtoista ja Tansaniassa vastaavasti neljä suomalaista ja yksi tsekkiläinen vapaaehtoinen.

LiKen yhteistyöjärjestöt Tansaniassa työllistivät kokopäiväisesti viisi työntekijää. LiKen kokonaiskirjanpito Suomessa on hoidettu Rantalaisen kirjanpito palveluissa, hankkeissa on oma kirjanpito Tansaniassa.

LiKen hankekumppaneina Suomessa ja Tansaniassa ovat toimineet mm. Lyhty ry, Euran Pallo, Helsinki Cup, Artpreneur Finland, Think Company, SMASH, Linko ry, Tiedekulma, Suomen Olympiakomitea, Liikunnan ja terveystiedon opettajien liitto LIITO, Sports Development Aid SDA, Tanzania Teachers' Union, UDIEC, Dar es Salaamin yliopisto sekä Tanzanian Opetus-, Sisäasiain- ja Urheiluministeriöt.

3. Kokoukset

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 24. huhtikuuta ja syyskokous 13. marraskuuta 2018.

Yhdistyksen hallitus kokoontui kuusi kertaa, 5. tammikuuta, 26. helmikuuta, 4. kesäkuuta, 9. elokuuta, 22. lokakuuta sekä 11. joulukuuta.

Kokouksissa käsiteltiin yleisiä yhdistykseen liittyviä asioita, mm. projektisuunnittelua, varainhankintaa, hankkeiden toteutusta, LiKen tiedottamista ja kehitysyhteistyöpolitiikkaa sekä yhteistyötä eri järjestöjen sekä valtion virastojen kanssa. Kokouksissa tiedotettiin hallitukselle myös LiKen tukemien hankkeiden saavutuksista.

LiKe aloitti vuonna 2018 yhteisöllisen Forum Teatterin koulutuksen eri kouluilla Mtwarassa.

4. Liiken toteuttamat hankkeet ja toiminnot

4.1 Yhteistyö kehitysmaiden liikunnan opetuksen kehittämiseksi

LiiKe on tavannut mm. ministeriöiden edustajia Botswanasta, Zimbabwesta, Tansaniasta, Malawista ja Keniasta. Kaikki ovat ilmaisseet kiinnostustaan tehdä uusia, parempia opetussuunnitelmia, joissa olisi mukana niin liikunnan kuin terveystieteiden opetusta.

Kyseisillä edustajilla/opettajilla ei ollut itsellään esittää vaihtoehtoisia kehitystavoitteita. Ajatuksena keskusteluissa oli, että kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua liikuntatunneille kouluissa ja että mahdollisimman monet nuoret ja nuoret aikuiset saisivat myös maistaa kansainvälistä menestystä. LiiKe etsi rahoitusta opetussuunnitelmien digitalisoimiselle, mutta vuonna 2018 ei vielä onnistunut.

Vuonna 2018 järjestettiin kansainvälinen naisliikuntakonferenssi Botswanassa, jonne Liike myös osallistui. Liiken oma esitys käsitteli liikunnan ja terveystieteiden merkitystä tyttöjen koulumenestyksessä. Seminaarissa oli noin 1200 osallistujaa ja Liiken esitystä oli kuulemassa noin 30 innokasta kuulijaa. Konferenssiin osallistui myös Liiken tansanialaisen yhteistyökumppanin Sports Development Aid:n edustajia. Samalla matkalla LiiKe piti kahden päivän Sports Management -seminaarin 120:lle liikunnan opettajalle Zimbabwen Hararessa.

Suomen delegaatti Botswanan konferenssissa 17.-20. toukokuuta 2018. Myös YLE oli mukana.

Hararen Sports Management -seminaarin osallistujia oli yhteensä 120.

4.2 Hanke: Empowered Girls Speak Out (EGSO)

LiiKe ja Sports Development Aid saivat Ulkoministeriön (UM) rahoituksen kahdeksan yläkoulun liikunnan ja terveystieteiden, sekä Unyago -initiaatiiritin ajanmukaistamiseksi vuosina 2017-20. Tyttöjen Unyago ja poikien Jando -initiaatiiriti 6-16 -vuotiaina on taustasyynä monen oppilaan koulutaipaleen loppumiseen.

Vuonna 2018 hankkeessa toteutettiin mm. liikuntakerhoja, tyttöjen ryhmäjohtamiskoulutusta, vanhempien kokouksia ja Unyago -kouluttajien eli Kungwien toiminnan kehitystä. Erityisen suuri painoarvo oli Forum Teatterin tuonti tansanialaiseen yhteiskuntaan. Suomalaiset näyttelijät Nina Sillanpää ja Pinja Hahtola kouluttivat paikallisia opettajia, näyttelijöitä ja oppilaita draaman avulla tehtävään tasa-arvotoimintaan.

Hanke saavutti myös hyviä tuloksia. Oppimistulokset ovat nousseet keskimäärin 24% vuonna 2018. Yläkoulujen opettajia on koulutettu ja motivoitu puuttamaan seksuaaliseen häirintään ja poissaoloihin. Teeniraskaudet ovat vähentyneet ja tyttöjen opiskelumotivaatio kasvanut. Ensimmäisten vuosikokeiden perusteella yli 50 % tytöistä tulee suorittamaan yläkoulunsa hyväksytysti.

Roolien omaksuminen on mukavaa, kun saa jakaa ajatuksia oman koulutusryhmän kanssa Mtwarassa.

Vasemmalta: Anu Nieminen, Dewota Raymond, Niina Sillanpää, Thea Swai, Ramson Lucas, Ludger Limu ja Pinja Hahtola.

Hankkeessa työskentelivät tansanialaiset Thea Swai, Devota Raymond, Rosemary Haule ja Ludger Limu sekä Suomesta palkattu Anu Nieminen. Limun tehtävänä on viedä tasarvotietoa pojille ja tutkia poikien Jando -initiaatiokoulutuksen vaikutuksia tyttöjen koulun keskeytymissyihin.

Hankkeelle on saatu nelivuotinen rahoitus (2017-20) Ulkoministeriöltä. Hankkeessa keskitytään erityisesti Kungwiyhteisön valmentamiseen sekä uuden opetusmateriaalin tuottamiseen tyttöjen terveystieteiden opetuksessa. Ilman paikallisten, koulutettujen naisten tukea hankkeesta ei saada kestävä ja pelkona on, että Mtwaran ja Lindin läänin oppimistulokset ovat hankkeen loputtua edelleen koko valtion huonoimmat.

4.4 Monitoimikenttien rakentaminen ja jalkapalloakatemia

LiiKe ja yhdysvaltalainen energiayhtiö Symbion suunnittelevat monitoimikenttiä Lindiin ja Mtwaraan sekä jalkapalloakatemiaa Tansaniaan. Yksi monitoimikenttä on jo rakennettu Dar es Salaamiin mutta neuvottelut kahden uuden rakentamisesta etelään ovat hyvän alkuvaiheen jälkeen hiipuneet.

LiiKe on tutkinut Songean, Lindin ja Singidan seutuja mahdollisen jalkapalloakatemian rakentamiseen. Yhteistyökumppanina ovat olleet MFM coaching Saksasta (ex-valmentaja Songeasta Mika Lönnström) sekä Sports Development Aid. Innostusta rakentamiseen olisi kovasti, mutta rahoituksen löytäminen oli ylivoimaista. LiiKe etsi rahoittajia sekä Suomesta että Tansaniasta.

Sählyn opetusta ja liikuntavarusteiden luovutusta Darin yliopiston liikunnan yksikön tulevaisuuden helpottamiseksi.

4.5 Yliopistoyhteistyö Tansaniassa

LiiKe jatkoi liikunnanopetuksen kehittämiseen Dar es Salaamin yliopistossa tähtäävää yhteistyötä Jyväskylän Yliopiston liikuntatieteen laitoksen kanssa. Hankerahotus on loppunut mutta LiiKe ja JyU ovat toimittaneet liikuntavälineitä ja -kirjallisuutta Darin yliopistolle.

Joulukuussa 20 liikunnan opiskelijaa ja yksi opettaja Jyväskylästä vierailivat Kijichin yläkoululla ja Dar es Salaamin yliopistolla. He opettivat mm. motoriikkaa, liikuntatuntien valmistelua ja pallopelejä. Samalla opiskelijat tutustuivat tansanialaiseen liikuntaelämään ja oppivat perinteisiä liikuntaleikkejä, tansanialaista pedagogiikkaa ja ryhmädynamiikkaa. JyU:n kautta pyritään saamaan myös gradun tekijöitä, jotta yhteistyö jatkuisi hedelmällisenä.

4.6 LiiKen varustekeräykset Tansaniaan

LiiKe pyrkii joka vuosi helpottamaan liikuntavälinepulaa tansanialaisissa kouluissa. Järjestö keräsi lenkkareita, pelikenkiä, palloja, shortseja, sukkia ja kaikenlaista liikunnan oheisvälinettä. Välineiden vienti Tansaniaan on muodostunut hankalaksi, sillä uusi presidentti on asettanut tullit kaikelle maahan tuotavalle hyväntekeväisyystavaralle. Tästä johtuen kaikki varusteet on vietävä normaalien matkatavaroiden mukana.

Koulut ovat olleet erittäin mielissään saamistaan liikuntavälineistä. Tansanian valtion koulubudjetit ovat olleet niin pieniä, ettei liikuntavälineitä voida ostaa. Tuki on ollut tosiaan tarpeen.

Palloja, pelipaitoja, pläägiä, syndejä ja vaikka mitä on löytänyt tiensä Suomesta Tansaniaan

4.7 Liikuntasafarit

LiiKe ei järjestänyt liikuntasafareita Tansaniaan vuonna 2018. Kilimanjaron safari Valmennustalo 10 Times kanssa toteutuu vasta tammikuussa 2019. LiiKe teki tutustumismatkan Kilimanjaron maratonille maaliskuussa 2018. Hyväntekeväisyssafareita suunnitellaan koko ajan.

4.8 Videokuvaukset Tansaniassa ja muualla

LiiKe on kuvannut runsaasti videomateriaalia omista ja tukemistaan toiminnoista niin Suomessa, Tansaniassa kuin Madagaskarillakin. Horizon Sport teki loistavia videoita EGSO-hankkeesta sekä Forum Teatteri-hankesuunnitelmasta Tansaniassa. LiiKe kuvasi videota Sahara Sparks innovaatiotapahtumasta Darissa, FC Vito -joukkuen kotiinpaluusta ja uimaopetushankkeen aloitamisesta Mtwarassa. LiiKen yhteistyökumppani Ndjara kuvasi tanssitapahtumaa Madagaskarilla ja Miia Hautakangas vastaavaa tapahtumaa Sansibarilla. Viimemainitut videot esitetään Suomessa 2019, muut ovatkin jo katsottavissa LiiKen youtube-kanavalla.

Videoiden tavoitteena on lisätä LiiKen tunnettuutta ja tukea LiiKen varainhankintaa.

Videokuvausten suunnittelua EGSO -hankkeessa LiiKen vapaaehtoisten ja hanketyöntekijöiden kanssa 2018

Sahara Sparks -tapahtuma keräsi 1200 osallistujaa, mukaan lukien Anu Niemisen ja Miia Hautakankaan LiiKeltä.

4.9 Vapaaehtoiset liikunnanohjaajat

Sports Development Aid koki suomalaisten liikunnanohjaajien avun erittäin tarpeellisena Tansaniassa. LiiKe lähettikin yhteensä neljä vapaaehtoista Mtwaraan, Lindiin ja Dar es Salaamiin.

LiiKen vapaaehtoisstrategian mukaan kohteisiin lähetetään vain liikuntaan erikoistuneita henkilöitä ja vuonna 2018 tässä onnistuttiin erittäin hyvin. Tulevaisuudessakin LiiKe keskittyy laadukkaaseen vapaaehtoistyöhön mahdollisimman pienillä kustannuksilla niin toimistolle, kuin vapaaehtoiselle.

Vapaaehtoisten osallistuminen SDA:n ohjelmiin koettiin hyödylliseksi ja monipuoliseksi. Palaute on ollut kautta linjan kannustavaa. Myös paikalliset opettajat ovat kokeneet hyötyneensä toiminnoista.

4.10 FC Vito -joukkue

Vuonna 2018 oli tyttöjen vuoro osallistua Helsinki Cupiin. Liwalen maakunnan 12 tyttöä, valmentaja ja huoltaja saapuivat viikon myöhässä Suomeen matkustusasiakirjojen puutteellisuuden ja lentomyöhästelyjen takia ja Euran Pallon järjestämä jalkapalloleiri jäi kokonaan väliin.

Tyttöjen harjoittelua Liwalessa auttoi Michál Kiraly Tsekeistä ja hän vietti Suomessa myös Helsinki Cupin ajan. Tytöt saivat jälleen paljon palstatilaa lehdissä ja näkyivät myös videoilla eri verkkosivuilla. Turnausmenestys oli hyvä ja 12-vuotiaiden sarjassa FC Vito Malaika Liwale saavutti 7. sijan.

FC Vito Malaika Liwale oli varsinaisen ilopilleri Helsinki Cupissa

5. Toiminnot Suomessa

5.1 Varainhankinta

LiiKe jatkoi verkkosivunsa uudistamista ja nettikaupan kehittämistä myös vuonna 2018. Tukijat ovat löytäneet uudet sivut ja sieltä löytyy yhä enemmän tietoa liikunnan globaalista vaikutuksista. LiiKe teki yhteisövarainhankintatoimintoja Uimaopetushankkeeseen www.gofundme.com -sivustolla. Yritystukijoita olivat mm. Amer Sports, Stadium, Wärtsilä ja Niras.

5.2 Liikunnan opettajien koulutuspäivät

Yhdistys osallistui helmikuussa liikunnan opettajien koulutuspäiville Kisakeskuksessa. Tapahtuma oli onnistunut ja saimme uusia tukijoita ja kohtuullisesti julkisuutta.

5.3 Vuoden LiiKe -palkinto 2018

Perinteinen Vuoden LiiKe -palkinto myönnettiin Helsinki City Run ja Maraton -tapahtumille, joiden avustuksella on järjestetty useita lenkkarikeräyksiä Tansaniaan. SUL on myös lahjoittanut liikuntavälineitä Dar es Salaamin yliopistolle. HCM/HCR aloitti uuden hyväntekeväisyyskampanjan juoksutapahtumien yhteydessä, jonka tuloilla tuetaan useita kehitysyhteistyöjärjestöjä.

5.4 Välinetuki

LiiKe vastaanotti paljon käytettyjä liikuntavälineitä eri toimijoilta. Jalkapallovarusteita saatiin mm. Kaarinan Pojilta, Hongalta, Vantaan Jalkapalloseuralta ja Kontulan Urheilijoilta. Myös Jyväskylän Yliopisto lahjoitti huomattavasti liikuntavälineitä Dar es Salaamin yliopistolle.

5.5 Globaalikasvatus

Vuonna 2018 globaalikasvatusta toteutettiin Ulkoministeriön tuella urheiluopistojen kanssa. Huhtikuussa 2018 pidimme Varalan Urheiluopistossa yhteistyössä Linko ry:n kanssa "Sport2030 Hackathonin" liikuntaneuvojaopiskelijoille. Tapahtuman tarkoituksena oli tutustuttaa liikuntaneuvojat kestävän kehityksen teemoihin. Erityisinä painopisteinä oli, kuinka he voivat käyttää omaa ammattitaitoaan kestävän kehityksen edistämiseen sekä innostaa ihmisiä toimintaan liikunnan kautta. Hackathonissa opiskelijat loivat itse omia kestävän kehityksen liikuntaharjoitteita, jotka lisättiin LiiKen globaalikasvatuksen materiaalipankkiin. Paikan päälle kutsuttiin kaikki suomalaiset urheiluopistot. Tapahtumaan osallistui Kuortaneen, Vierumäen, Pajulahden sekä Varalan Urheiluopistot.

Vuoden 2018 aikana verkkoon luotiin uutta Kestävän Kehityksen materiaalia, joka sisältää informaatiota kaikista 17 kestävän kehityksen tavoitteesta sekä tavoitteita käsittelevät liikuntaharjoitteet. Verkkoon materiaali saatiin tammikuun 2019 alussa ja kevään 2019 aikana materiaaliin lisätään kuvia ja videoita harjoitteiden havainnollistamiseksi. Materiaalipankkia jaetaan sekä markkinoidaan liikunnan ammattilaisten käyttöön.

Kestävän Kehityksen materiaalipankki tuotteistetaan A5 kokoiseksi kirjaksi, jonka suunnittelu sekä taitto tehdään Måndag nimisellä yrityksellä. Kirjan työstö aloitettiin joulukuussa 2018. Valmiina painotuotteena saamme sen maaliskuun 2019 aikana. Kestävän kehityksen liikuntakirjaa tullaan jakamaan urheiluopistoihin sekä liikunta-alan ammattilaisille.

6. Muut toiminnot

6.1 Nettisivut

Yhdistyksen nettisivut on uudistettu ja nyt varainhankinta -osuus näkyy selvemmin ja houkuttelevammin. Samalla on tiedonvälitystä on kehitetty ja uutisia pystyy laittamaan nopeasti nettiin. Yhdistys jatkoi uutisoimista myös Facebook -sivustolla, Twitterissä ja Instagramissa.

6.2 Forum Teatteri -opetus

LiiKe oteutti vuoden 2018 aikana draamakoulutuspaketin Tansaniassa. Kyseinen Forum Teatteri -toiminto otettiin menestyksekkäästi käyttöön yhdeksässä yläkoulussa Mtwarassa sekä näyttelijöiden keskuudessa Dar es Salaamissa. Kouluttajina toimivat suomalaiset, kokeneet näyttelijät Pinja Hahtola ja Niina Sillanpää.

6.3 Jäsenyydet

LiiKe on Fingon ja Suomen YK-liiton jäsen sekä Olympiakomitean tukijäsen. Yhdistys on jäsenenä Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa -järjestössä.

6.4 Liikunnan, Rauhan ja Kehityksen päivä 6.4.2018 ja sen jatkotoiminnot

LiiKe järjesti yhdessä Helsinki Think Companyn sekä Smashin kanssa "Sprint Challenge" maaliskuussa 2018. Haasteeseen osallistui viisi joukkuetta, joiden tehtävänä oli luoda konseptitason ratkaisuja liikunnan sekä terveyskasvatuksen laadun parantamiseksi kehittyvissä maissa. Huhtikuun 6.päivä Tiedekulmassa käytiin pitchaus finaali, jonka voittajajoukkueen ratkaisua lähdettiin viemään LiiKen kanssa eteenpäin.

Vuoden LiiKe -palkinto jaettiin Liikunnan, Kehityksen ja Rauhan päivänä 6.4. SUL:n juoksutapahtumille

Voittajajoukkueen kilpailijat Terhi, Alice sekä Emma tuottivat kesän sekä syksyn 2018 aikana kyselyn tansanialaisille liikunnanopettajille, selvittäen heidän työssään kohtaamia haasteita. Syksyn 2018 aikana aloitettiin yhteistyö Aalto Yliopiston "Global Impact" -hankkeen kanssa. Aalto Yliopiston ja Dar es Salaamin yliopiston opiskelijoista kerätty ryhmä pilotoi sekä kehittää Sprint-voittajaryhmän ratkaisua eteenpäin Tansaniassa keväällä 2019.

LiiKe aloitti vuoden 2019 Liikunnan, Kehityksen ja Rauhan päivän suunnittelun kesällä 2018. Tapahtumaan liittyen syyskuussa 2018 kuvattiin Madagaskarilla video, joka näytetään 2019 tapahtumassa. LiiKe järjesti "Battle for Peace" -tapahtuman Sansibarin Stone Townissa lokakuussa 2018. Tämä toimii varjotapahtumana huhtikuussa 2019 järjestettävälle Liikunnan, Kehityksen ja Rauhan päivän "Battle for Peace"-tapahtumalle Kampin kauppakeskuksessa.

7. Pääyhteistyökumppanit

7.1 Amer Sports ja Wärtsilä

Amer Sports on tukenut yhdistystä liikuntapäivän järjestämisessä Mtwarassa, Lindissä ja Singidassa. Amer Sports tukee vuosittain myös Empowered Girls Speak Out -hanketta. Wärtsilä on tukenut FC Vito-joukkuetta sekä LiiKen yleistä toimintaa.

7.2 Ulkoministeriö

Yhdistys toimitti raportit toiminnoistaan Ulkoministeriön kehityspoliittiselle osastolle. Ministeriö on säännöllisesti tukenut LiiKen hankkeita ja vuonna 2018 UM tuki LiiKen yhtä hanketta Tansaniassa sekä viestintä- ja globaalikasvatusta yhteensä noin 150 000 eurolla.

7.3 Opetus- ja Kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki YK:n Liikunnan, Kehityksen ja Rauhan päivää sekä siihen liittyntä kestävä kehityksen ajatushautomoa. Tuki kokonaisuudessaan oli noin 16 000 euroa.

7.4 Sponsorituet

Yhdistys on saanut rahallista sponsoritukea mm. seuraavilta yrityksiltä: Amer Sports, Wärtsilä, Niras ja Abbasi Exports. Yksityiset ihmiset ovat tukeneet LiiKettä mm. 10 euron lahjoituskampanjan ja liike.fi/kauppa -sivuston kautta.

8. Talous

Yhdistyksellä on kaksi tiliä Danske Bankissa, toinen varainhankintaan sekä toinen yleisiä ja hanketoimintoja varten.

Ilo oli ylimmillään Kijichin yläkoulussa ehdin mutta tiukan taiston jälkeen. Tyttöjen koulujoukkue peittosi Jyväskylän Yliopiston liikunnan opiskelijoiden joukkueen jalkapallo-ottelussa joulukuussa 2018 lukemin 4-3